

Рисунок 5. Динаміка ефективної ставки податку на прибуток в Україні у 2008–2012 роках

Розраховано автором на основі [7, 8].

Висновки

Достатньо високий рівень ефективної ставки податку на прибуток підприємств хоча й дає підстави для загального висновку про можливість подальшого зниження величини номінальної ставки, проте не може мати вирішального значення при прийнятті податкових рішень. Кількісний показник завжди ґрунтується на розрахунковій базі, яка своєю чергою також містить елементи похибки. Тому вимога системності ґрунтується на багатофакторному причинно–наслідковому підході щодо визначення кінцевої суми. Отже, фіскально виправданим є такий рівень оподаткування прибутку, який балансує на межі задоволення економічних інтересів носіїв фіска при одночасному повноцінному фінансовому забезпеченні бюджетних функцій держави. Оскільки великим є діапазон обсягів фінансово–господарської діяльності окремих суб'єктів господарювання і, як наслідок, величина та особливості формування фінансових результатів, вирішити поставлену проблему в масштабах суспільства з допомогою однієї пропорційної ставки витрат важко. Диференційована шкала податкових ставок є прийнятнішою для таких цілей.

Список використаних джерел

1. Абрамова О.С. Диверсифікація бізнесу в умовах сучасного податкового навантаження / О.С. Абрамова // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. – 2013. – №1. – С. 19–23.
2. Гречко А.В. Дослідження впливу податкового фактора на діяльність малих підприємств в Україні / А.В. Гречко // Бізнесінформ. – 2013. – №10. – С. 336–342.

3. Іванов Ю.Б. Оцінка впливу оподаткування на фінансовий стан промислових підприємств з використанням нечітко–множинного аналізу показників / Ю.Б. Іванов, Ю.М. Малишко // Бізнесінформ. – 2013. – №4. – С. 142–147.

4. Крисоватий І.А. Можливості застосування в Україні позитивів міжнародного досвіду податкового регулювання інвестиційно–інноваційної діяльності / І.А. Крисоватий // Бізнесінформ. – 2013. – №10. – С. 347–350.

5. Ланг Й. Проект кодексу податкових законів для держав Центральної і Східної Європи. – Бонн: Федеральне міністерство фінансів, 1993. – С. 190.

6. Мельник В.М. Податкові реформи в умовах гострого дефіциту фіскальних ресурсів: досвід країн ЄС та українські реалії // В.М. Мельник, Т.В. Коцук // Економіка України. – 2014. – №6. – С. 37–56.

7. Офіційний сайт Державного комітету статистики України: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua

8. Офіційний сайт Комітету Верховної Ради з питань бюджету: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://budget.rada.gov.ua/kombjudjet/uk/doccatalog/list?currDir=45096>.

9. Податковий кодекс України: №2755–VI від 02.12.2010 (Поточна редакція від 11.10.2011 на підставі 3741–17): [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>

10. Фінансово–монетарні важелі економічного розвитку: В 3 т. / За ред. чл.–кор. НАН України А.І. Даниленка. – К.: 2008. – Т. 1: Фінансова політика та податково–бюджетні важелі її реалізації / За ред. чл.–кор. НАН України А.І. Даниленка. – К.: Фенікс, 2008. – 468 с.

УДК 336.221

А.В. БОДЮК,
к.е.н., с.н.с., доцент, Київський університет управління та підприємництва,
В.П. ВЕРБІЙ,
к.т.н., професор, Київський національний університет будівництва і архітектури,
С.І. ЯРЕМЕНКО,
ДПІ у Подільському районі м. Києва

Методологічні питання прогнозування фіскальної віддачі природно–ресурсного господарства

Дано обґрунтування видів прогнозів, методології та методик обчислення прогнозних показників в залежності від обсягів використання природних ресурсів, бази нарахування фіскальних платежів, їх надходжень для планування мобілізації коштів до бюджету.

Ключові слова: природні ресурси, прогнозування, методологія, методика, бюджет, платежі.

А.В. БОДЮК,
к.э.н., с.н.с., доцент, Киевский национальный университет управления и предпринимательства,
В.П. ВЕРБИЙ,
к.т.н., профессор, Киевский национальный университет строительства и архитектуры,
С.И. ЯРЕМЕНКО,
ГНИ в Подольском районе г. Киева

Методологические вопросы прогнозирования фискальной отдачи природно-ресурсного хозяйства

Дано обоснование видов прогнозов, методологии и методик исчисления прогнозных показателей в зависимости от объемов использования природных ресурсов, базы начисления фискальных платежей, их поступлений, для планирования мобилизации средств в бюджет.

Ключевые слова: природные ресурсы, прогнозирование, методология, методика, бюджет, платежи.

A.V. BODYUK,
PhD in economics, s.r.f., associate professor university of Kiev management and entrepreneurship,
V.P. VERBIY,
Ph D., professor the Kyiv national university of building and architecture,
S.I. YAREMENKO,
State tax inspectorate in the Podilskomu district of m. Kyiv

Methodological questions of prognostication of fiscal return naturally resource economies

The ground of types of prognoses, methodology and methods of calculation of prognosis indexes, is given depending on the volumes of the use of natural resources, base of extra charge of fiscal payments, their receipts, for planning of mobilization of money in a budget.

Keywords: natural resources, prognostications, methodology, method, budget, payments.

Постановка проблеми. Прогнозування розвитку природно-ресурсного господарства (ПРГ) необхідно розглядати як передбачення результативності господарських процесів і одночасно їх фискального відображення у формі показників державного бюджетування фінансових ресурсів суб'єктів господарювання, тобто передбачення і надходження коштів до бюджету. Оскільки результати їх господарської діяльності являють собою, по суті, базу нарахування фискальних платежів.

Україна за кількістю і різновидністю мінеральних ресурсів належить до найбільш забезпечених ними держав світу. За запасами основних корисних копалин у розрахунку на душу населення вона посідає одне з провідних місць в Європі. У країні створено потужний мінерально-сировинний комплекс. З розвідкою, видобутком, переробкою й використанням і збутом мінеральної сировини пов'язано близько 50% промислового потенціалу.

Україна має потужний потенціал земельних ресурсів. Сільськогосподарські угіддя у структурі земельного фонду становлять близько 70%. Не бідна Україна на водні та лісові ресурси.

Таким чином, Україна має надто багатий природно-ресурсний потенціал для розвитку економіки, зокрема продуктів харчування, будівельних, паливно-енергетичних матеріалів, товарів легкої промисловості. Тому господарська діяльність з використання даного потенціалу являє собою відповідно і перспективне джерело фискальних ресурсів. Але у використанні даного потенціалу є ряд проблем, зокрема об'єктивності його поточних і перспективних державних оцінок.

В Україні створена законодавча база державного прогнозування показників розвитку природно-ресурсного господарювання. За статтею 12 «Розробка прогнозів розвитку галузей» «На галузевому рівні розробляються прогнози розвитку галузей економіки» лише «на середньостроковий період». На макrorівні у процесах аналізованого прогнозування беруть

участь суб'єкти державного прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України. До них належать органи державної влади, які розробляють, затверджують прогнозні показники та програмні документи економічного і соціального розвитку, а саме: Кабінет Міністрів України, уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань економічної політики, інші центральні органи виконавчої влади, Рада міністрів АР Крим, органи Державної фискальної служби України (ДФС України) [1]. Але розробка фискальних показників конкретно не обумовлена.

Фактично на мікрорівні у прогнозуванні беруть участь місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування, державні податкові інспекції, природоресурсні суб'єкти господарювання. Тому для макро- і мікрорівнів необхідна обґрунтована система методів і принципів прогнозування розвитку показників природно-ресурсного господарства, окремих природно-ресурсних комплексів, і фискальних платежів їх суб'єктів господарювання.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Теоретичним і прикладним проблемам прогнозування економічних процесів присвячені публікації широкого кола науковців і практиків України та зарубіжних держав. До вітчизняних, зокрема, належать В.В. Вітлінський, Ю.М. Воробйов, В.М. Геєць, С.В. Глівенко, Б.Є. Грабовецький, О.І. Кабанець, Л.З. Сітшаєва, М.О. Соколов, О.М. Теліженко, Б.П. Чиркін та ін., до іноземних – І.Т. Балабанов, Л.Є. Босовський, Л.П. Владімирова, П.Н. Городнічев, К.П. Городнічева, В.В. Ковальов, Є.О. Олейников та ін. [2–8]. Однак, на наш погляд, обґрунтованої методології фискальної орієнтації ними не розроблено.

У періодичних виданнях зустрічаються публікації, в яких відображені методики прогнозування фискальних надходжень. Але в них висвітлюються питання передбачення показників надходження великих податків (податку на додану

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

вартість, на доходи фізичних осіб тощо). Встановлення показників надходження бюджетних платежів за спеціальне використання природних ресурсів здійснюється методом так званого ручного управління, індексним методом і т.п. На наш погляд, такими методами не визначаються реальні суми платежів, реальні можливості внесення коштів природо-користувачами на казначейські рахунки.

Метою статті є обґрунтування методологічних положень прогнозування процесів і показників фіскального розвитку природно-ресурсного господарства, його комплексів.

Виклад основного матеріалу. Під фіскальним прогнозуванням потрібно розуміти науково обґрунтований висновок щодо обсягів, структури надходження на казенні рахунки грошових коштів від фінансотримачів природно-ресурсних, ресурсопереробних комплексів, згідно з їх грошовими зобов'язаннями перед державою, що визначені нормативно-правовим актами, а також щодо джерел покриття таких зобов'язань.

Прогнозування включає такі процедури: визначення мети прогнозування (визначення; визначення періоду випередження; визначення цільових орієнтирів розвитку (спаду показників) природно-ресурсного комплексу; вибір методики прогнозування; вибір засобів та інструментарію прогнозування; збір необхідної інформації для складання прогнозів; науковий аналіз інформації, що відображає потреби в ресурсах, економічні, науково-технічні тенденції у галузях, що видобувають (вилучають) ресурси та їх використовують за господарськими потребами; визначення ситуацій і тенденцій, що можуть скластися у періоді випередження у галузях видобутку, вилучення і використання ресурсів тощо; обґрунтування передбачуваних показників фіскальних платежів.

Крім того, важливо врахувати, що фіскальні процеси тісно пов'язані з економічними. Зростання надходжень до бюджету обов'язково повинне забезпечуватися економічним зростанням країни. Оскільки бюджетний процес має віддзеркалювати економічні процеси. Тому принципи державного прогнозування фіскальних процесів повинні поєднуватися з принципами бюджетної системи, розробленням програм відтворення природних ресурсів, фінансово-економічного розвитку ресурсних комплексів України.

Виходячи з потреб прогнозування розвитку ПРГ можна виділити такі види його ресурсів, показники яких необхідно прогнозувати, оскільки від них залежать обсяги фіскальних платежів: природні за галузями (земельні, водні, лісові, енергетичні, надрові, в тому числі корисні копалини тощо); трудові; технічні; технологічні та ін. Бо ж, наприклад, від прогресивності технологій залежить розвиток виробництва ресурсів або результативність їх господарського використання, відповідно і платежів до бюджету. Із цього поділу випливає і фіскальний прикладний принцип прогнозування, який пропонується іменувати принципом комплексності оцінки результатів господарювання (тобто базової інформації), які слугують базою для нарахування фіскальних платежів. Суми фіскальних платежів являють собою фіскальну віддачу господарського використання природних ресурсів.

Застосування принципів і методів прогнозування має бути адаптованим до видів виробництва, оскільки для природно-ресурсних галузей йому характерні, наприклад, сезонність, масштаби, поділ за територіальними, видовими та іншими ознаками.

Тому нами виділяються такі види виробництва: вирощування природних ресурсів (дерев, диких тварин); вилучення природних ресурсів (видобування корисних копалин, заготівля деревини, забір води тощо); землеробство; екологічні та ін.

Крім того, слід виділяти й окремі процеси, що здійснюються у природно-ресурсному виробництві: науково-технічні (автоматизація, ергатизація виробництва); соціальні (зайнятості, підвищення рівня доходів, життя працівників галузей тощо); зовнішньоекономічні (продаж ресурсів за кордон).

Виробництва і процеси, за оцінками яких визначаються фіскальні результати, можна розглядати в масштабах країни, регіонів, пов'язані з зовнішньоекономічною діяльністю суб'єктів господарювання й т. ін. Крім того, паралельно можуть розглядатися демографічні, політичні та інші процеси, вплив яких на природокористування необхідно досліджувати, тощо.

Таким чином, можна виділяти, розглядати і оцінювати підсистеми за видами: ресурсів; виробництв; процесів; підсистемних факторів, що впливають на динаміку показників кожної з підсистем. Ці підсистеми в сукупності складають систему, яку пропонується іменувати підзвітною, у тому числі фіскальну. Оскільки обсяги і структура виробництва ресурсів залежить від кожної з підсистем, але узагальнену економічну і фіскальну оцінку здійснюють по системі.

Прогнозування показників розвитку здійснюється по підсистемах і в сукупності по системі. Однак фіскальні платежі та фіскальне зростання прогнозуються в цілому, але фактично по підсистемі ресурсів, оскільки їх використання слугує об'єктом фіскальних відносин, фіскальних зобов'язань. Фактичний стан підсистем і в сукупності, треба розуміти, відображається відповідною базовою інформацією, що виражається якісними і кількісними показниками. Ця базова інформація слугує для визначення прогнозів.

У літературі прогнози поділяють на песимістичні, оптимістичні, стримані (середні), інтервальні, точкові та на інші види. Визначення точкового прогнозу не може бути, оскільки слово «точка» належить до російських слів, яке переводиться як крапка. Крім того, прогнозування не може бути песимістичним тобто у розумінні найгіршого результату. На наш погляд, прогнози відображають перспективу, тому вони завжди мають бути оптимістичними.

За принципом багатоваріантності (альтернативності) здійснюється розробка не одного, а кількох (мінімум трьох) варіантів майбутнього розвитку ПРГ, обсягів використовуваних ресурсів, відповідно до розвитку національної економіки. Оскільки їх розвиток хоч і регламентований конкретними урядовими рішеннями, природним умовами чи певними закономірностями, але відбувається за різними траєкторіями зміни показників. Останнє обумовлено дією внутрішніх і зовнішніх факторів, які впливають на функціонування народного господарства країни, в його складі ПРГ, їх інтенсивністю, ймовірністю виникнення інших чинників та умов у майбутньому.

Отже, за ознакою меж показників нами виділяються такі прогнози: інтервальні (мають певний інтервал між мінімальним і максимальним значеннями показника у періоді випередження; між ними можуть бути середні значення); однозначні (у конкретному періоді випередження мають конкретне числове значення). Однозначний прогноз встановлюється конкретним розрахунком, вибором оптимального значення

серед розрахованих, у тому числі кількома методами. В інтервальному можуть виділятися діапазони значень прогнозів, наприклад, за ознаками дискретності, достовірності, точності, обґрунтованості та ін. Крім того, як поняття виділяються варіантні прогнози і варіанти прогнозованих величин.

До речі, нами також рекомендується знати такі види прогнозів: стартовий – кількісно відображають нижню межу зміни показників можливого розвитку ПРК (за умови наявності або і переважання негативних факторів впливу); найкращі – показують можливу верхню межу значень передбачуваних прогнозованих показників майбутнього розвитку ПРК (за умови переважання впливу на них позитивних факторів); усереднені – окреслюють найвірогідніше значення прогнозованих показників майбутнього розвитку ПРК, тобто траєкторію їх зміни (за умови дії різних факторів). Ці види прогнозів дають підстави розглядати і такий принцип прогнозування, як варіантності фінансальних прогнозів. Варіантність має орієнтуватися на певну ціль, наприклад, на сприяння пріоритетному розвитку певного виду виробництва.

Фінансальні прогнози також можна поділяти на пошукові і нормативні, які, до речі, застосовуються нерідко паралельно. Пошукові прогнози базуються на тенденціях зміни фактичних даних використання ресурсів або конкретних фінансальних показників передпрогнозного періоду і встановленні їх значень на період випередження. Тобто завданням пошукового прогнозування є визначення тенденцій показників у майбутньому при збереженні фактичних тенденцій. При цьому фактори впливу на тенденції не враховуються [3, с. 10]. На наш погляд, такого визначення прогноз слід називати трендовим (тенденційним).

Нормативний прогноз «...на відміну від пошукового, розробляється на базі заздалегідь визначених цілей. Його завдання – визначити шляхи і терміни досягнення можливих станів об'єкта прогнозування у майбутньому, прийнятих за мету». Нормативний прогноз відштовхується «... від заданого стану в майбутньому до існуючих тенденцій та їх змін у світлі поставленої мети» [3, с. 10]. На наш погляд, нормативним називається прогноз, що визначається на установлених нормативах зростання фінансальних платежів. Він обчислюється визначенням за нормативом приросту фінансального показника, прийнятого за стартовий. У податковій практиці за стартовий може бути прийнятий: усереднений показник, якщо немає чіткої щорічної тенденції до зростання; показник перед прогнозного періоду, якщо аналізований показник має чітко визначену тенденцію до зростання.

Зауважимо, що податкові надходження по податкових органах, мають, як правило, тенденцію до зростання. Нормативи приросту фінансальних платежів встановлюються з тим, щоб виконувалися умови щорічного зростання доходів державного і місцевих бюджетів.

Прогноз має бути максимально точним, повним за базою нарахування, реальним для виконання, адресним для користування. Дані вимоги до прогнозів мають забезпечуватися з дотриманням такого важливого принципу прогнозування, як мінімізація вхідних даних за їх аналітичної значимості та максимізація вихідних даних, необхідних для визначення бази нарахування і забезпечення умов виконання прогнозів. За таких умов прогнозування має сприяти максимізації надходжень від природокористувачів до бюджету.

Узагалі, прогнозування можна здійснювати, використовуючи різні методи, що застосовуються у практиці прогнозування розвитку економічних процесів. До них можна віднести такі методи: кореляції та регресії, економіко-статистичні, економіко-математичні та ін. Метод кореляції та регресії, використовується при розробці прогнозів та планів фінансальних платежів, з врахуванням взаємозв'язку між їхніми групами та чинниками, що впливають на обсяги природокористування. З методом тенденції, що існували в попередніх періодах, переносяться на період випередження. Економіко-статистичні методи застосовують з метою статистичної обробки масових даних, їх групування, обчислення індексів, структури тощо. Потребують дослідження на предмет застосування методів теорії ігор, масового обслуговування, стохастичного програмування тощо. Детерміновані моделі слід використовувати, якщо встановлена сукупність взаємопов'язаних змінних чинників впливу на обсяги природокористування, і в їх взаємодії потрібно знайти оптимальний варіант прогнозу.

Аналіз сучасної практики застосування моделей прогнозування макропоказників в Україні переконливо підтверджує широке поєднання методів математичної статистики, зокрема астрополяційних, з побудовою багатofакторних лінійних та нелінійних регресійних моделей. Ці методи дають змогу оцінити рівень статистичного зв'язку (функціональної залежності) між досліджуваними показниками, зокрема, бази нарахування конкретних фінансальних зобов'язань, та іншими макропоказниками-факторами, які являють собою ендogenous та екogenous змінні. Переваги багатofакторних лінійних регресійних моделей очевидні, оскільки їх застосування доступне для широкого кола фахівців і дозволяє їм отримувати достатньо достовірні прогнозні розрахунки галузевих показників в різних інтервалах, з використанням комп'ютерної техніки.

У числі головних завдань, які мають вирішуватися з застосуванням методів та моделі прогнозування фінансальних бюджетних показників, належить, зокрема, врахування максимально широкого спектру факторів, що впливають на формування обсягів використання природних ресурсів, показників фінансальних зобов'язань природокористувачів.

На базі варіантів прогнозів розробляються і варіанти плану мобілізації коштів до бюджету. З декількох варіантів плану за певними критеріями вибирається лише один, найбільш реальний для виконання.

Окремо відмітимо, що проблеми передбачень рентних платежів особливо актуальні не тільки для фінансальних органів, оскільки проблеми з вуглеводнями отримали політичну окраску.

Отже, з погляду наявності виробничих ресурсів Україну можна вважати надто багатою державою. Але необхідно відмітити, що фінансальна віддача від господарського використання природних ресурсів, безумовно, залежить від головного ресурсу – праці людини, причому уречевленої. Оскільки головною продуктивною силою сучасної інформаційної економіки залишається людина. Рівень мобілізації її творчого і фізичного потенціалу є ключовим фактором забезпечення успіху економічного розвитку країни. Так, Японія вкрай бідна на природні ресурси. Близько 95% ресурсів, використовуваних у процесі господарювання, вона імпортує, але за рівнем ВВП посідає третє місце у світі.

Тому в Україні перш за все необхідно реорганізувати працю, підвищити її стимулювання і віддачу, якість виконання

робіт, в результаті буде зростати і продуктивність праці та якість продукції. Тому і прогнозувати фіскальну віддачу необхідно з прогнозуванням зростання показників праці у при-родно-ресурсному господарстві.

Ураховуючи значимий надро-ресурсний потенціал у господарстві країни, пропонується застосувати викладені положення в теоретичних розділах економічної геології, зокрема що стосуються вуглеводневої підсистеми та її оподаткування.

Висновки

Таким чином, потребуються певні дослідження і наукові розробки для обґрунтування методології в цілому і методик обчислення показників оцінки залежності обсягів природних ресурсів від показників розвитку кожної з підсистем. По показниках обсягів ресурсів, що використовуються (вилучаються), визначаються передбачувані показники бази нарахування фіскальних платежів та прогнози їх надходжень до бюджетів. Базою нарахування фіскальних платежів можуть бути: обсяги вилучених ресурсів (наприклад, видобутих вуглеводнів); площі земельних ділянок зайнятих ресурсами (плата за господарське лісокористування); результативність господарського використання ресурсів (у тому числі при реалізації ресурсів з ПДВ).

Список використаних джерел

1. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України: Закон України від 23.03.2000 №1602-III.
2. Глівенко С.В., Соколов М.О., Теліженко О.М. Економічне прогнозування: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми: Видавництво «Університетська книга», 2001. – 207 с.
3. Грабовецький Ю.Є. Економічне прогнозування і планування: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 188 с.
4. Ковалев В.В. Финансовый анализ: Управление капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчетности. – М.: Финансы и статистика, 2005. – 432 с.
5. Основы экономического и социального прогнозирования: Учебное пособие / Под ред. Е.А. Олейникова. – М.: РЭА им. Г.В. Плеханова, 1998.
6. Погасій С.С. Прогнозування динаміки валютного курсу на основі нелінійних моделей: Автореф. канд. економ. наук. – Харків: Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України, 2008. – 20 с.
7. Вітлінський В.В. Моделювання економіки: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2003. – 407 с.
8. Економетричне прогнозування процесу надходження податків та зборів: монографія / О.Р. Іщук, Т.М. Кацюбка. – Тернопіль, 2002. – 94 с.

УДК 339.138

Н.М. СОЛОМЯНИЮК,

к.е.н., доцент кафедри маркетингу, Національний університет харчових технологій

Планування попиту на продукцію підприємства при зміні витрат на маркетинг по S-кривій

У статті розглянуто планування попиту на продукцію підприємства при зміні маркетингових витрат по S-кривим. Модель апробовано на прикладі підприємств харчової промисловості, в результаті встановлено величину витрат на маркетинг, яка забезпечує максимальний рівень попиту при незмінних умовах оточуючого середовища.

Ключові слова: маркетинговий план, планування попиту, витрати на маркетинг, S-крива.

Н.М. СОЛОМЯНИЮК,

к.э.н., доцент кафедры маркетинга, Национальный университет пищевых технологий

Планирование спроса на продукцию предприятия при изменении расходов на маркетинг по S-кривой

В статье рассмотрено планирование спроса на продукцию предприятия при изменении маркетинговых расходов по S-кривым. Модель апробирована на примере предприятий пищевой промышленности, в результате установлена величина расходов на маркетинг, которая обеспечивает максимальный уровень спроса при неизменных условиях окружающей среды.

Ключевые слова: маркетинговий план, планирование спроса, затраты на маркетинг, S-кривая.

N.M. SOLOMIANIUK,

associate professor, National University of Food Technology

Application of metrics at planning in marketing

In the article, planning of demand is considered at the change of marketing charges for S-curves. A model approved on the example of food industry enterprises, as a result the size of charges is set on marketing, that provides the maximal value of service at the unchanging terms of environment.

Keywords: marketing plan, planning of demand, expense on marketing, S-curve.

Постановка проблеми. Необхідність планування величини попиту для підприємства та ефективного використання витрат на маркетинг, які забезпечують його зростання, свідчить про актуальність методичних підходів щодо встановлення їх взаємозалежності.

Враховуючи залежність рівня попиту від ефективності маркетингових заходів, реалізованих згідно з маркетинговим планом підприємства, необхідно розробляти прогноз із використанням S-кривої, яка дозволяє визначити частку витрат на маркетинг відповідно до значення, яке у планово-